

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА
В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ:
ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету
біоресурсів і природокористування України*

**Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни
та глобальних викликів**

**25 травня 2023 року
Київ, Україна**

Організатор конференції:

Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Продовольча та екологічна безпека в умовах війни та повоєнної відбудови: виклики для України та світу: мат. Міжн. наук.-практ. конф., секція 4: Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів (м. Київ, 25 трав. 2023 р.). Київ, 2023. С. 358.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

У збірнику подано результати обговорення актуальних проблем, перспектив і шляхів забезпечення продовольчої та екологічної безпеки в умовах війни, плану відновлення України, сталого розвитку світу в контексті глобальних і регіональних викликів, трансформації суспільства та формування нової парадигми розвитку.

Редакційна колегія:

Ніколаєнко С. М. (відповідальний редактор), Кваша С. М., Кондратюк В. М., Ткачук В. А., Шинкарук В. Д., Барановська О. Д., Баль-Прилипка Л. В., Братішко В. В., Глазунова О. Г., Гриценко І. С., Діброва А. Д., Євсюков Т. О., Каплун В. В., Коломієць Ю. В., Кононенко Р. В., Васишин Р. Д., Мельник В. І., Остапчук А. Д., Отченашко В. В., Рудик Я. М., Ружило З. В., Савицька І. М., Тонха О. Л., Цвіліховський М. І., Яра О. С.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції

**ПРОДОВОЛЬЧА ТА ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОЇ
ВІДБУДОВИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТУ**

*присвяченої 125-річчю Національного університету біоресурсів
і природокористування України*

Секція 4. Якість освіти та гуманітарна наука в умовах війни та глобальних викликів

Відповідальний за випуск: **Отченашко В. В.**

© НУБіП України, 2023.

УДК 81'255
БІБЛІЙНІ ВИСЛОВИ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД

Im Anfang war das Wort,
und das Wort war bei Gott,
und Gott war das Wort.
(Mose 1.1)

Слово – має дуже могутню силу, недаремно кажуть, що словом можна вилікувати, але словом можна й вбити, за слово гинули люди. Василь Стус – один із тих волелюбних українських синів, який не скорився, не відмовився від рідного слова, поплатився життям за право вільно висловлювати свої думки.

«Спочатку було слово...» – це не єдина крилата цитата з Біблії, в німецькій мові досить багато є слів, понять, висловів, які взяті з Біблії і для багатьох ці крилаті вислови є книгою за сімома замками «ein Buch mit sieben Siegel». Для перекладача це також виклик – не лише правильно зрозуміти, в якому значенні використовується крилатий вислів, а й віднайти відповідний еквівалент в рідній мові. Як приклад «jemandem Leviten lesen» – перекладається як читати нотації, тій людині, яка зробила щось, що не відповідає нормам поведінки. Основний акцент потрапляє на «Leviten» – це третя книга Мойсея «Старий заповіт», де зібраний звід правил, якими повинен керуватися ізраїльтянин. З VIII століття у франків в чоловічих монастирях впровадили читання цієї книги, щоб виховувати покірність і насаджувати монастирські правила. Вважається, що з X століття цей вислів стає ідіомою. А якщо хтось прослухав «Leviten» і все одно веде себе непристойно, той може отримати «список з нагадуваннями» – «Denkzettel». «Denkzettel» – це цитати з Тори, що нагадували про покарання в разі невиконання прописаних законів. Jemandem einen Denkzettel verpassen – означає дати прочухана кому-небудь. В разі, якщо хтось незаслужено вислухав звинувачення і хоче відстояти свою гідність, може спробувати це зробити у відповідних інстанціях. Проте, абсолютно ніхто не застрахований від того, що цей процес не перетвориться на ходіння від Понтія до Пілата. Цей вислів запозичений також в німецькій мові з Біблії. «Von Pontius zu Pilatus zu laufen» – що означає блукати безрезультатно по коридорах якоїсь установи, оскільки, службовець, до якого звернулись, не вирішує питання, а відсилає до іншого, який так само халатно відноситься до справи.

Як відомо, в німецькій мові (і не тільки) є багато висловів з Біблії, які стали крилатими. Важливо розуміти їх походження, щоб правильно перекласти, інтерпретувати. Тоді ніхто не буде блукати в темноті – „im Dunkeln“ tappen, а , як у виразі: „ein Licht aufgegangen“, прийде розуміння, принаймні, висловів, якими так скрашується мова.

Перелік посилань

1. Білодід, І. К. (Ред.) (1970–1980). Словник української мови. (Т. 1–11). Київ: Наук. думка.
2. Богачевська, І. В. (1998). Філософський аналіз мови релігії в контексті вчення О. О. Потебні. (Автореф. ... канд. філос. наук). Київ: КНУ імені Тараса Шевченка.
3. Ботвин, Т. М. (2020). Українські переклади Біблії XIX – XX століть: лінгвокультурологічний аспект. (Дис. ... канд. філол. наук). Дрогобич – Тернопіль: Терноп. нац. пед. ун-т імені Володимира Гнатюка.
4. Москаленко В.О. (2022) Формування екологічної свідомості фахівців у галузі промислового інжинірингу. Роль і значення людини в трансформації соціальних практик: минуле і сучасність. Київ – НУБіП України.